

**LAZDIJŲ ŠVIETIMO
CENTRAS**

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programų rengimo praktika Lazdijų švietimo centre

Jurgita Balevičiūtė, Lazdijų švietimo centro metodininkė

2024-09-27

Lazdijai

Jurgita Balevičiūtė 2024-09-27

Pagrindiniai dokumentai, reglamentuojantys PKT programų rengimą

Suvestinė redakcija nuo 2024-08-23

Įsakymas paskelbtas: TAR 2023-01-03, i. k. 2023-00080

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

**DĖL REIKALAVIMŲ PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ (IŠSKYRUS AUKŠTŲJŲ
MOKYKLŲ DARBUOTOJUS) KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMOMS IR
NACIONALINĖMS KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMOMS IR
NACIONALINIŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO PROGRAMŲ VERTINIMO,
AKREDITAVIMO IR REGISTRAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2023 m. sausio 3 d. Nr. V-3
Vilnius

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL PEDAGOGINIŲ DARBUOTOJŲ (IŠSKYRUS AUKŠTŲJŲ MOKYKLŲ DARBUOTOJUS) 2023–2025 METŲ PRIORITETINIŲ
KVALIFIKACIJOS TOBULINIMO SRIČIŲ PATVIRTINIMO**

2022 m. gruodžio 13 d. Nr. V-1942
Vilnius

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO
MINISTRAS**

ĮSAKYMAS

DĖL MOKYTOJŲ IR PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ KOMPETENCIJŲ APRAŠO PATVIRTINIMO

2023 m. lapkričio 27 d. Nr. V-1499
Vilnius

Pedagogų profesinių kompetencijų tobulinimas organizuojamas vadovaujantis šiais principais:

KONTEKSTUALUMO

atsižvelgiama į nacionalinius švietimo iššūkius, aktualijas, prioritetus ir kaitą, šiuolaikiško švietimo tendencijas ir ugdymo mokslų tyrimus, aktualius pedagoginių darbuotojų tobulinimosi poreikius;

ATSAKOMYBĖS

veikiame priskirtų atsakomybių lauke ir atsakome už KT programų turinio ir jų įgyvendinimo kokybę;

VEIKSMINGUMO

veikiame lanksčiai ir atvirai; periodiškai įsivertiname ir atnaujiname KT programas;

TĘSTINUMO

bendradarbiaujame tarpusavyje ir su kitomis švietimo įstaigomis, sudarydami sąlygas pedagoginiams darbuotojams pradėti ir tęsti profesinių kompetencijų tobulinimą įvairiomis formomis;

LYGIŲ GALIMYBIŲ

esame socialiai teisingi ir užtikriname KT programų prieinamumą, nediskriminuojant pedagoginių darbuotojų einamų pareigų, lyties, rasės, tautybės, pilietybės, kilmės, socialinės padėties, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu.

Dėl Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) pedagoginių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo nuostatų patvirtinimo. Suvestinė redakcija nuo 2024-01-05

Profesinio tobulinimo(si) renginių formos:

<i>kursai</i>	<i>seminaras</i>	<i>paskaita</i>	<i>paroda</i>	<i>konferencija</i>	<i>stažuotė</i>
<i>edukacinė išvyka</i>	<i>atvira pamoka/veikla</i>	<i>konsultacija</i>	<i>metodinė diena</i>	<i>supervizija</i>	<i>profesinės veiklos tyrimas</i>
<i>informacinis renginys</i>	<i>kūrybinės dirbtuvės</i>	<i>metodinių būrelių pasitarimai</i>	<i>praktinės patirties sklaidos renginys</i>	<i>refleksija</i>	<i>kolegialus mokymasis</i>

Profesinėje praktikoje pokyčiai nesusiformuoja po kad ir aktualių, bet trumpalaikių mokymų, jei mokytojai neišbando naujų metodų, nevykdo aptarimų su kolegomis ir nereflektuoja savo veiklos rezultatų.

Todėl ieškome būdų/veiklų, kurios **orientuotų mokytojus į naujų praktinių įgūdžių formavimą.**

Siekiame, kad visuose etapuose dalyvautų visos suinteresuotos šalys (KT programos vadovas, mokykla, lektorius, švietimo skyrius, PRC)

Įsitraukimas „Nuo...iki“

KT programų rengimo ir įgyvendinimo etapai:

Poreikio tyrimas

KT programos rengimas

Dalyvavimas KT programoje

Vertinimas/ Įsivertinimas

Poveikio stebėseną

Iš pradžių...

VŠĮ LAZDIJŲ ŠVIETIMO CENTRO RENGINIŲ, SKIRTŲ MOKYKLŲ VADOVŲ, JŲ PAVADUOTOJŲ UGDYMIUI, UGDYMĄ ORGANIZUOJANČIŲ SKYRIŲ VEDĖJŲ, MOKYTOJŲ, PAGALBOS MOKINIUI SPECIALISTŲ PROFESINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMUI, ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

12. Programos ir Renginių darbotvarkės/programos rengiamos atsižvelgiant į:

- 12.1. pedagoginių darbuotojų, švietimo įstaigų bendruomenių kvalifikacijos tobulinimo poreikius;
- 12.2. turimą savivaldybės, šalies, tarptautinę gerąją švietimo įstaigų ir pedagoginių darbuotojų patirtį;
- 12.3. ugdymo įstaigų įsivertinimo ir išorės vertinimo duomenis;
- 12.4. mokinių pasiekimų tyrimų duomenis;
- 12.5. nacionalinius, savivaldybės bei švietimo įstaigų prioritetus.

Poreikio tyrimas

Metodinių būrelių pasitarimai

Metodinės dienos

NMPP, PUPP, BE...

Mokyklų (įsi)vertinimas

Prioritetai

Kaip mes suprantame bendradarbiavimą?

„Bendradarbiavimas sujungia bendravimą ir veiklą. Bendradarbiavimo esmę sudaro bendra dalyvių veikla, grįsta jų tarpusavio sutarimu, ryšiais tarp jų, **bendru tikslų suvokimu ir bendra siekimo koncepcija.**“

(dr. Genutė Gedvilienė)

Kodėl mums yra svarbu bendradarbiauti?

Bendradarbiavimas kuria pasitikėjimą.

Bendradarbiavimas užtikrina geresnę teikiamų paslaugų kokybę.

Bendradarbiavimą suprantame kaip **partnerišką įsitraukimą į visą** KT programų rengimo ir įgyvendinimo **procesą.**

PKT programos aktualumas, reikalingumas

2. Programos pavadinimas, lygis

Ankstyvasis individualių ugdymosi poreikių atpažinimas, įvertinimas ir pagalba

3. Programos rengėjas(-ai)

Jurgita Balevičiūtė, Lazdijų švietimo centro metodininkė

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Ankstyvojo ugdymo kokybė kelia itin didelį susirūpinimą politikos formuotojams, o pastaruoju metu tai tapo viena iš pirmenybinių problemų. Neseniai Europos Sąjungos Taryba pabrėžė būtinybę suteikti prioritetą aukštos kokybės ugdymui ir priežiūrai, kad būtų išvengta socialinės nelygybės besimokant visą gyvenimą. Atsirado svarba užtikrinti, kad įgiję pirminį ir tolesnį išsilavinimą ugdymo įstaigų pedagogai galėtų ir toliau kelti savo kvalifikaciją bei tobulinti kompetencijas norint į kasdienę ankstyvojo amžiaus vaikų įtraukiojo ugdymo veiklą įtraukti visus skirtingų gebėjimų vaikus. Savivaldybių švietimo politikos formuotojams ir pagalbos ugdymo įstaigoms tarnyboms svarbu užtikrinti, kad vietinė ugdymo įstaigų bendruomenė galėtų garantuoti personalo profesionalumą.

Vaiko gerovės užtikrinimas yra neatsiejamas nuo bent kurios ugdymo įstaigos veiklos ir su vaikais dirbantiems pedagogams svarbu turėti specifinių žinių apie vaiko raidą, raidos aspektų reikšmę ugdymo procese, individualių bei specialiųjų ugdymosi poreikių vaidmenį vaikų mokymuisi bei komunikacijai. Taigi šioje programoje klausytojai trumpai susipažins su į vaiką orientuotomis raidos teorijomis, vaiko raidos veiksniais, turinčiais reikšmės sėkmingam vaikų ugdymui. Klausytojai gilins žinias apie vaikų specialiųjų ugdymosi poreikių psichosocialinius aspektus ir jų reikšmę ugdymo (-si) procesui. Bus analizuojami psichiniai, psichosocialiniai, mokymosi vaiko raidos dėsningumai bei ypatumai, praktiškai sprendžiant adaptacijos, socializacijos bei ugdymo procesų vyksmo problemas. Išklause šios programos teorinės medžiagos, naudojant aktyvius mokymosi metodus, atvejų aptarimus ir atliekant praktines savarankiškas užduotis programos dalyviai galės organizuoti klasės veiklą keičiant požiūrį į vaikų ugdymą, atsižvelgiant į individualius vaikų poreikius. Programa padės pedagogams tobulinti kompetencijas suprasti vaikų raidą, individualiuosius poreikius, vaikų, turinčių įvairių specialiųjų ugdymosi poreikių, visavertiškam įtraukimui į ugdymo procesą bei ugdymo turinio pritaikymą, pasiekimų vertinimą.

4. Programos anotacija (aktualumas, reikalingumas)

Siekiant ugdymo kokybės, mokykloms svarbu susitelkti į prioritetinę Lietuvos švietimo kryptį - kiekvieno mokinio individualios pažangos vertinimą ir įsivertinimą, pasiekimų stebėjimą ir analizavimą, kad būtų laiku identifikuojami mokymosi sunkumai ir teikiama reikalinga pagalba. Valstybinio audito ataskaitoje teigiama: „Tikslingai vykdoma pažangos stebėseną mokytojui palengvina kiekvieno mokinio pažinimą, jo poreikių ir sunkumų identifikavimą, veiksmingiausių būdų tikslams pasiekti parinkimą, pažangos vertinimą pagal kiekvieno iš jų sugebėjimus. Mokyklai pažangos stebėjimas gali palengvinti informacijos gavimą ir perdavimą tėvams, gali būti pamokų nelankymo prevencija, pasitarnauti stiprinant mokyklos ir tėvų bendradarbiavimą.“ Mokytojai, nuosekliai ir sistemingai vertinantys individualią mokinių pažangą, besiremiantys formuojamojo, kaupiamojo ir kt. vertinimo praktikomis, skatina mokinius siekti geresnių rezultatų, asmeninės pažangos, kuri apima ir dalykines, ir bendrąsias kompetencijas. Į mokinių pažangos stebėjimo ir skatinimo procesus būtina įsitraukti visai bendruomenei (pedagogams, mokiniams, tėvams), mokyti, teikti pagalbą ir skatinti kiekvieną prisiimti atsakomybę. Mokyklos vadovai turėtų inicijuoti, koordinuoti, palaikyti procesus ir žmones, vertinti veiklų efektyvumą.

Programos temos atliepia Lietuvos ugdymo aktualijas, akcentuojamas naujausiuose dokumentuose (Geros mokyklos koncepcija, Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos įsivertinimo rodikliai, Mokyklų vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų, mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų kvalifikacijos tobulinimo prioritetai) bei Valstybinio audito ataskaitose. Programa siekiama paskatinti mokyklų bendruomenės įsivertinti turimą patirtį ir pagal galimybes ją efektyvinti siekiant susikurti veiksmingą VIP sistemą, kuri apimtų visus mokyklos lygmenis ir įtrauktų visus bendruomenės narius. Dalyvaudami programos veiklose, mokytojai patobulins profesines kompetencijas: mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo, mokinių motyvavimo ir paramos jiems, mokinių pažinimo ir jo pažangos pripažinimo.

PKT programos tikslas ir uždaviniai

2

5. Programos tikslas

Tobulinant mokytojų bendrąsias ir didaktines kompetencijas mokinių pažangos stebėjimo srityje, paskatinti mokyklos komandą susikurti veiksmingą mokinių pažangos stebėjimo sistemą.

6. Programos uždaviniai

1. Aptarti mokinių pažangos aktualumą švietimo dokumentuose, susipažinti su Lietuvos mokyklų patirtimi.
2. Formuoti mokytojų gebėjimus stebėti ir fiksuoti mokinių pažangą, analizuoti individualios pažangos duomenis.
3. Paskatinti pedagogus įsivertinti savo mokyklos mokinių pažangos stebėjimą ir numatyti tobulinimo galimybes.
4. Pasirengti gaires mokyklos mokinių pažangos sistemai, numatyti pažangos skatinimo ir sistemos tobulinimo būdus.

5. Programos tikslas

Suteikti pedagogams žinių ir tobulinti gebėjimus pritaikant ugdymo turinį ir procesą bei vertinant individualią mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, mokymosi pažangą.

6. Programos uždaviniai

1. Suteikti bazinių ir specialiųjų žinių apie vaiko raidą, raidos ypatumus, galimus ugdymosi iššūkius, vaiko individualius ugdymosi bei galimus specialiuosius ugdymosi poreikius, elgesį.
2. Tobulinti įgūdžius dėl Bendrųjų programų turinio bei ugdymo proceso pritaikymo mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių.
3. Plėtoti supratimą apie vaiko raidos bei individualių poreikių ir ugdymo tarpusavio sąsajas ir sąveikas, gebėjimą juos tikslingai ir sėkmingai taikyti pedagoginėje praktikoje.
4. Išmokyti efektyviai naudoti įvairius vertinimo metodus ir įrankius, kurie padeda atpažinti individualius ugdymosi poreikius.
5. Skatinti supratimą apie tarpdisciplininio bendradarbiavimo tarp švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų specialistų svarbą, siekiant užtikrinti visapusišką vaiko poreikių tenkinimą.

PKT programos turinys

7. Programos turinys (įgyvendinimo nuoseklumas: temos, užsiėmimų pobūdis (teorija/praktika/savarankiškas darbas) ir trukmė)

	Temos	Užsiėmimų pobūdis			Mokymosi metodai, darbo formos
		Teorija	Praktika	Savarankiškas darbas	
1.	Mokinių pažangos vertinimas: situacijos mokykloje įšivertinimo ir planavimo dirbtuvės Vertinimo paskirtis. Vertinimo formos ir būdai. Mokinių pasiekimai, pažanga, rezultatai.	2	2	4	Diskusinė paskaita. Pokalbis. Praktinis darbas.
2.	Siuolaikinė pamoka ir VIP. Kokybiškos pamokos samprata nacionaliniuose dokumentuose. Mokyklos susitarimai dėl geros pamokos siekiant ugdymo kokybės. Ugdymo(-si) turinio įgyvendinimo ir tobulinimo kompetencijos tobulinimas.	2	3	3	Diskusinė paskaita. Pokalbis. Savarankiškas darbas. Darbas grupėmis.
3.	Vertinimas ir įšivertinimas pamokose. Formuojamasis vertinimas. Kaupiamasis vertinimas. Mokytojų vertinimo sistemų praktikos. Mokinių / ugdytinių pasiekimų ir pažangos vertinimo kompetencijos tobulinimas.	2	2	4	Diskusinė paskaita. Pokalbis. Savarankiškas darbas. Atvejų analizė.
4.	Asmenybės ūgtis klasės vadovo veiklos kontekste. Bendrųjų kompetencijų (iš)vertinimas.	1	4	3	Įtraukianti paskaita. Darbas grupėmis.

	Klasės vadovo veikla ugdant mokinių planavimo, įšivertinimo ir reflektavimo įgūdžius.				Savarankiškas darbas.
5.	Individualios mokinių pažangos sistema mokykloje. Sistemos kūrimas. Komandinis mokytojų bendradarbiavimas siekiant kiekvieno mokinio ir klasės pažangos. Mokinių / ugdytinių skirtybių ir galimybių pažinimo, pagalbos teikimo mokantis ir mokinių / ugdytinių motyvavimo kompetencijos tobulinimas.	1	5	2	Diskusija. Savarankiškas darbas. Darbas grupėmis. Atvejų analizė.
	Įš viso	8 val.	16 val.	16 val.	

Ankstyvasis individualių ugdymosi poreikių atpažinimas, įvertinimas ir pagalba

	Temos ir potėmės	Metodai, medžiaga ir techninės priemonės	Trukmė
1.	Ankstyvoji vaikų raida (biopsichosocialinis raidos požūiris, raidos stadijos, raidos etapų uždaviniai ir poreikiai, vaiko vidinių ir išorinių veiksnių vaidmuo individualiam vaiko vystymuisi, apsauginiai ir rizikos faktoriai).	Įtraukiančioji teorinė ir praktinė paskaita. Teorinis pristatymas, pavyzdžiai, atvejų analizės grupėse. Naudojama multimedia , rašomoji lenta.	3 ak. val.
2.	Ankstyvajame bei mokykliniame amžiuje išryškėjantys vaikų sunkumai, raidos netolygumai, sutrikimai bei negalios. Individualūs ir specialieji ugdymosi poreikiai: jų samprata bei atpažinimas ugdymo (-si) kontekste, klasifikacija pagal galiojantį reglamentą (negalios, sutrikimai, sunkumai)	Įtraukiančioji teorinė ir praktinė paskaita. Teorinis pristatymas, pavyzdžiai, atvejų analizės grupėse.	3 ak. val.
3.	Ankstyvosios intervencijos modelis ir vaiko gerovės bei rizikų vertinimo įrankis SMART tėvystė <ul style="list-style-type: none"> Trumpas supažindinimas su Ankstyvosios intervencijos modeliu (AIM). Vaiko gerovės rizikų vertinimo įrankis – S.M.A.R.T. tėvystė, jo galimybės. Vaiko gerovės rizikos veiksniai. Apsauginiai veiksniai. Pagalbos veiksmų plano sudarymas. 	Įtraukiančioji teorinė ir praktinė paskaita. Teorinis pristatymas, pavyzdžiai, atvejų analizės grupėse.	6 ak. val.

	Esminiai principai, dažnesnės klaidos, geroji patirtis. Prioritetų nustatymas. <ul style="list-style-type: none"> Specialistų bendradarbiavimas AIM modelyje. Mokyklų V GK narių dalyvavimas vaiko gerovės ir šeimos paramos sistemoje. 		
4.	Savarankiška užduotis: individualaus mokinio raidos reikmių ir gerovės bei rizikos veiksnių įvertinimas, pagalbos plano turinio numatymas	Praktinė užduotis	22 ak. val.
5.	(susitikimas po namų darbų atlikimo – <i>refleksija</i>) Atvejų analizė ir refleksija, rekomendacijų korekcija, pagalbos plano korekcija	Atvejų analizė grupėje, refleksija.	6 ak. val.

Pabaigai...

Apie 80% inicijuojamų kaitos procesų lieka nerealizuoti, nes sudėtingos problemos sprendžiamos įprastais būdais ir tai neduoda rezultato.

Turime galvoti apie savo veiklos modelių keitimą

Kelti sau klausimus:

kokį poveikį savo teikiamomis paslaugomis kuriame mokykloms?

kokią naudą patiria mokytojai, ką jie sukuria savo mokyklose, kaip patobulėja dėl to mokiniai,

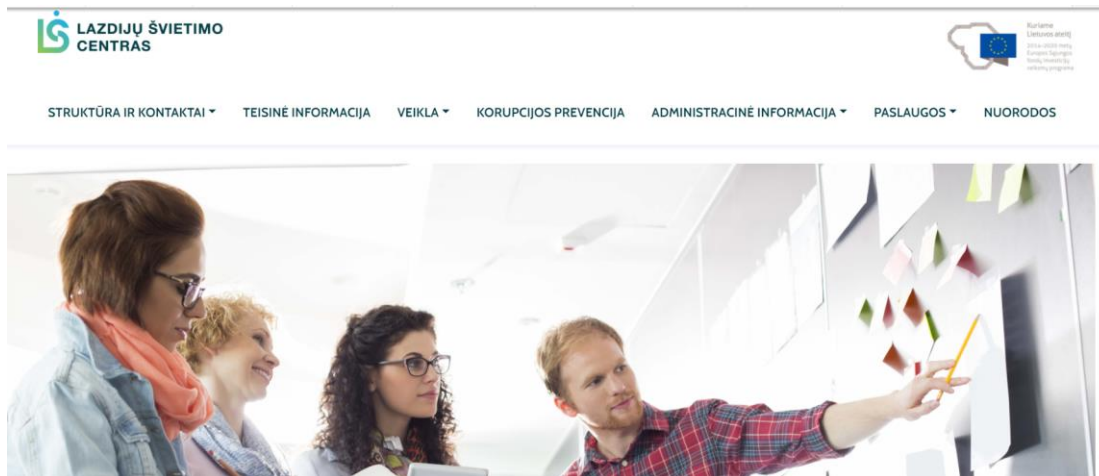
kokie pokyčiai vyksta?

kaip skatinama įgytų mokytojų kompetencijų raiška praktikoje?

Plėtoti į bendrą tikslą orientuotą grįžtamojo ryšio kultūrą

Siekti ne tik atliepti poreikius, bet ir formuoti juos.

Grįžtamojo ryšio gavimas neapsiriboja klausimu „kokių seminarų norėtumėte?“, vertėtų akcentuoti „kaip mes galėtume jums padėti įgyvendinti švietimo tikslus, jūsų mokyklos tikslus, patobulinti tam tikrą mokyklos veiklos kokybės rodiklį?“ ir pan.

Ačiū už pasitikėjimą, kad galėjome pasidalinti savo patirtimi

www.svietimocentras.lt

Metodininkė

Jurgita Balevičiūtė

jurgita.baleviciute@svietimocentras.lt

Tel. +370 620 22542